

Ministarstvo ekonomije
Podgorica

МИНИСТАРСТВО
ПОДГОРИЦА

Примљено:	23. 01. 2015. г.	
Орг. јед.	Број	Прилог
01-	152/2	

Predmet: **Primjedbe i predlozi na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju**

Na osnovu Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list Crne Gore“, broj 12/12), u vezi sa predloženom izmjenom i dopunom Zakona o stečaju, podnosilac u svojstvu zaposlenog koji je ostao bez posla usljed stečaja u postupku St.br.87/13 i na osnovu ličnog iskustva, ima sljedeće primjedbe i predloge:

Član 4 – predložena izmjena člana 10 stava 2 je nepovoljnija iz razloga što može biti zloupotreba od strane organa stečajnog postupka u smislu da se nekom učesniku može osporiti ili neblagovremeno dozvoliti uvid u spise predmeta i komplikovanije za učesnike jer moraju dokazivati pravni interes, kao i u suprotnosti sa nazivom odredbe.

Član 7 – izmjena člana 20 stav 2 je nepovoljna za povjerioce stečajnog dužnika i za očuvanje stečajne mase iz razloga što upravnik može izvršiti radnje koje su nezakonite na koje se ne može izjaviti prigovor. Ako povjerilac sazna za preduzetu radnju nakon proteka određenog roka i podnese prigovor, sud će prigovor odbaciti i u slučaju da je tom radnjom pričinjena značajna šteta. Ova izmjena je opravdana jedino u slučaju da se istom propisuje da su stečajni sudija ili upravnik u obavezi da sve stečajne povjerioce obavijeste o svim radnjama koje preduzima upravnik. Pravilnije je da se prigovor podnosi u roku od osam dana od dana saznanja za preduzetu radnju.

Član 8 – u čl. 21 novi stav koji se dodaje i odnosi na troškove postupka nije dovoljno jasan-precizan. Ako se odnosi na troškove radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika i osporavanje potraživanja dugih povjerilaca od strane povjerilaca ili upravnika, ove troškove treba priznati iz razloga zaštite stečajne mase i zaštite povjerilaca neobezbijeđenih potraživanja. Utisak je da se ne želi motivisati povjerilac da tužbom ili prigovorom traži zaštitu svojih prava u slučaju kada stečajni upravnik prizna prijavu potraživanja koja je neblagovremena, neuredna ili prizna potraživanje koje nije osnovano, što direktno utiče na stepen namirenja potraživanja ostalih povjerilaca. Ovaj predlog daje pravo upravniku da ne pokreće sudske postupke radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika zbog povraćaja otuđenog dijela imovine, utvrđivanja ništavosti ugovora i sl., pa i pravo da pod izgovorom „troškova“ prizna razna sumnjiva potraživanja.

Član 10 – stav 2 u članu 24 ne treba da se briše iz razloga što upravnik treba da ima status službenog lica i da krivično odgovara za nezakonite radnje koje je preduzeo.

Član 14 – član 33, st. 1 tač. 9 daje ovlašćenja stečajnom upravniku da bez određenih kriterijuma vrši izbor zaposlenih i utvrđuje visinu naknade, što znači da upravnik može angažovati prijatelje i rođake za potrebe vođenja postupka ili lica koja nijesu stručna, pa smatram da treba da postoji pravilnik koji uređuje kako se vrši izbor i utvrđuje naknada.

Član 15 – u članu 35 brisanje riječi „i odobrenja stečajnog sudije“ upravo znači da stečajni upravnik može da radi što želi, kao i da nezakonite štetne radnje koje preduzima proizvode pravno dejstvo prema stečajnoj masi. U tom slučaju treba izmijeniti i naziv ovog člana, iz razloga što se odbor povjerilaca vrlo rijetko formira pa postupke sprovode stečajni sudija i upravnik, a izmjenom se briše odnos upravnika sa drugim organima postupka. Ova izmjena je nepovoljna za povjerioce, jer nije dobro da upravnik vrši radnje bez ikakve kontrole tj. da postoji samo jedan organ „stečajni upravnik“.

Član 16 – izmjene člana 36 usmjerene su na smanjenje transparentnosti postupka, isključuje se mogućnost da odbor povjerilaca da saglasnost na konačni izvještaj, dok izvještaj koji se sačinjava o toku prethodnog postupka koji ne sadži podatke iz stava 5 tačka 1 do 4 ovog člana ne može se ni smatrati izvještajem, posebno iz razloga što se vrlo često dio imovine dužnika otuđi od strane direktora stečajnog dužnika i povezanih lica neposredno prije ili u toku trajanja prethodnog postupka.

Član 17 – izmjena člana 37 st. 4 odgovara samo stečajnom upravniku. Prouzrokovanu štetu upravnik može javno objaviti nakon godinu dana od dana nastanka štete, pa u tom smislu smatram da, zbog zaštite stečajne mase i povjerilaca, ne treba mijenjati stav 4.

Član 20 – u članu 45, st. 2 tač. 2 ne treba brisati pravo koje ima odbor povjerilaca, jer nije u skladu sa kontrolnom i zaštitnom ulogom koju odbor ima u stečajnom postupku i u suprotnosti je sa postojanjem samog organa.

Član 23 – u vezi izmjene člana 55 stava 1, smatram da predložena izmjena nije pravilna i pravična, iz razloga što je određen najviši iznos koji se zaposlenom može priznati u prvi isplatni red, a da pritom nije uzeto u obzir da su dugovanja zaposlenih različita (broj zarada, iznos zarade, period i sl.), a kao primjer navodim stečajni postupak St.br.87/13 u kojem se radnicima, koji su ostali u preduzeću do dana otvaranja stečajnog postupka, duguje 51 zarada. Smatram da je bilo pravilnije da zaposleni i bivši zaposleni prime osnovnu zaradu ili odredi neki, pa i manji iznos zarade, ali da to bude zarada za ukupan broj mjeseci. Ovo iz razloga što će ovom izmjenom radnici koji su ranije napustili dužnika, po osnovu zaposlenja kod drugog poslodavca ili ostvarili pravo na penziju, biti u povoljnijem položaju u odnosu na zaposlene kojima se duguje za veći broj mjeseci. Takođe, zaposleni koji imaju niži iznos zarade naplatiće sve zarade pa iako imaju potraživanja za veći broj mjeseci, dok će

zaposlenima koji su imali viši iznos osnovne zarade kod poslodavca biti priznata zarada za manji broj mjeseci, tj. zaposleni kojem se duguje zarada za manji broj mjeseci ili ima niži iznos osnovne zarade će naplatiti sve zarade (100%), dok će zaposleni kojem se duguje za veći broj mjeseci ili ima viši iznos zarade dobiti samo dio svojih potraživanja, u ovom slučaju (30-50%) od ukupnog iznosa. Naplata potraživanja priznatih u prvi isplatni red je izvjesna. Predlažem da se radnicima u prvi isplatni red priznaju potraživanja za ukupan broj mjeseci za koji im stečajni dužnik duguje zaradu i da, ako nije moguće da to bude osnovna zarada, bude određen niži iznos ali za ukupan broj mjeseci ili da postoji još neki kriterijum npr. da se zaposlenom od ukupno prijavljenog potraživanja prizna 50% ili 70 % u prvi isplatni red.

Član 29 – u članu 68, st. 5 ne treba brisati, jer je značajno da upravnik sačini izvještaj o finansijskom stanju stečajnog dužnika iz razloga neovlašćenog raspolaganja imovinom, ispitivanja razloga za otvaranje stečajnog postupka ili mogućnosti reorganizacije, a posebno iz predloženih izmjena stava 6, člana 36 ovog zakona.

Član 39 – izmjenom člana 108, st. 1 treba propisati da procjenu imovine vrše samo ovlašćeni procjenitelji.

Član 42 – predložene izmjene čl. 111 i naziva ovog člana ne treba usvojiti iz razloga što je izvještaj o ekonomsko-finansijskom položaju manje značajan od stečajnom bilansa, na osnovu kojeg se i sačinjava izvještaj.

Član 47 – u vezi izmjene 117, st. 1, smatram da se na ispitnom ročištu može lista usvojiti kao konačna, samo ako je stečajni sudija donio odluku po svim prigovorima na listu. U postupku St.br.87/13 prigovore na listu sud nije razmatrao, već je usvojio listu, iako je rok za odlučivanje 5 dana, a od dana podnošenja prigovora prošlo je više od godinu dana.

Član 51 – izmjene člana 134 koje se odnose na dodavanje tri nova stava ne treba usvojiti jer su veoma štetne za stečajnu masu i povjerioce, imaju direktan uticaj na stepen namirenja potraživanja povjerilaca i od ove izmjene mogu imati koristi samo kupci imovine. Stečajni postupak postoji i sprovodi se radi namirenja potraživanja povjerilaca, a ne radi postizanja najpovoljnije cijene za potencijalne kupce imovine stečajnog dužnika.

Član 59 – izmjenom čl. 147 treba ili čl. 146 treba propisati da je upravnik u obavezi da obavijesti sve povjerioce da je sačinio nacrt za glavnu diobu radi podnošenja prigovora. Predloženim izmjenama Zakona o stečaju, posebno iz razloga izmjene čl. 20 st. 2, povjerioci moraju biti o svim radnjama u toku postupka obaviješteni. Stečajni postupak obično traje dugo pa nije finansijski isplativo da povjerioci dolaze često najmanje jednom nedjeljno radi provjere da li je na oglasnoj tabli suda objavljena neka odluka. Značajno je propisati ovom ili nekom drugom odredbom da je o radnjama koje preduzme upravnik u obavezi dostaviti povjericima obavještenje na e-mail adresu ili na neki drugi način ako su niži troškovi.

Dopunom i izmjenom Zakona o stečaju potrebno je propisati obavezu ispitivanja zakonitosti stečajnog postupka i finansijske revizije stečajnog postupka, posebno za dužnike koji su prema Zakonu o računovodstvu i dr. zakonima imali obavezu angažovanja revizora radi analize finansijskih iskaza i sačinjavanja izvještaja, a u stečajnom postupku radi analize svih prihoda po osnovu unovčenja imovine i rashoda nastalih u vezi sa prihodima, ostalih prihoda i troškova postupka, analize zaključenih ugovora u toku postupka i sl.

Stečajni upravnik trebao bi imati završen pravni fakultet da bi dobio licencu i bio imenovan u stečajnom postupku. Zakonom treba odrediti da za obavljanje posla stečajni upravnik dobija fiksnu mjesečnu naknadu sa pravom na naknadu samo ako se postupak sprovede zakonito i gubitka prava na nagradu ako pričini štetu povjeriocima. Kako se u najvećem broju slučajeva ne formira odbor povjericaca zbog želje upravnika da se isti ne formira potrebna je izmjena koja propisuje da na predlog povjerioca sudija može razriješiti upravnika. Takođe, treba propisati obavezu da se objavi javni poziv za potrebe angažovanja obezbjeđenja radi zaštite imovine, procjenitelja za procjenu imovine dužnika i dr. potrebe (pozitivan primjer je KAP) iz razloga što se na taj način umanjuje mogućnost da se imovina potcijeni ili angažuju lica koja ne odgovaraju po stručnosti, namjesti posao i sl.

Za sprovođenje stečajnog postupka veoma je značajno primjena drugih zakona i propisa, npr. ZPP-a, Zakona o obligacionim odnosima, Zakona o računovodstvu, Zakona o javnim nabavkama i dr, posebno prilikom ispitivanja prijava potraživanja, što se u praksi ne dešava. Upravnici kada izvrše neku nezakonitu radnju ili radnju propuštanja pravdaju se da sporna pravna stvar nije propisana Zakonom o stečaju. Predložene izmjene Zakona o stečaju odgovaraju samo upravicima, njihova odgovornost se smanjuje, imaju veća ovlašćenja i pravo da mogu prodati imovinu preduzeća za iznos koji je mnogo niži od njene stvarne vrijednosti, odnosno pokloni imovinu, jer im za to ne treba saglasnost odbora povjericaca ili odobrenje sudije. Izmjenama i dopunama Nacrta nije predložena nijedna izmjena koja je u korist stečajnih povjericaca ili zaposlenih i zaštite njihovih interesa.

Stečajni povjerilac,
Vera Terzić
ul. Nikole Đurkovića, br.56, Podgorica

U Podgorici, dana 23.01.2015. godine